

Yksinäisten Suomi - ratkaisuja yksinäisyyden vähentämiseen

Juho Saari, VTT, Dosentti, Dekaanin, sosiaali- ja terveyspolitiikan professori,
sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen selvitysmies

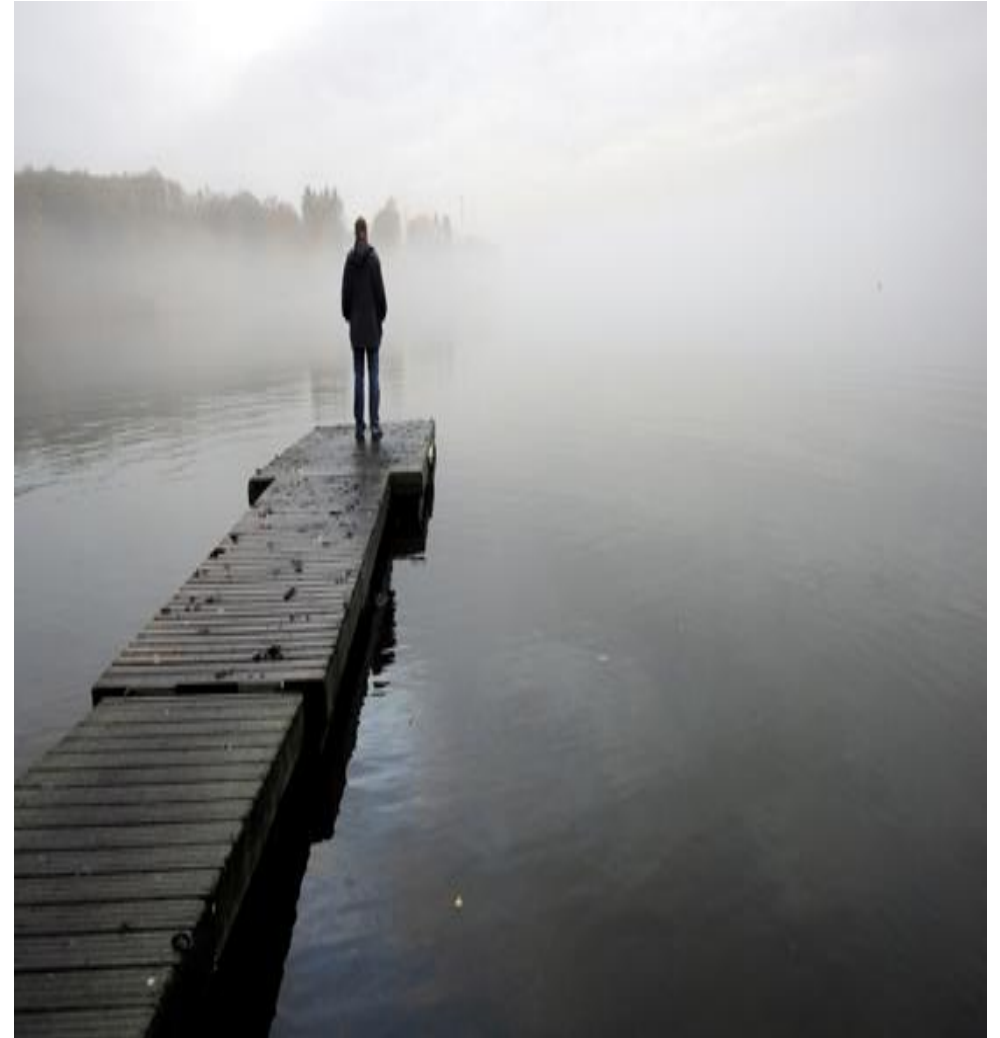
Rakenne

Valon ja varjon leikki – Kuinka tutkimus alkoi rakentua;

Mitä yksinäisyydestä tiedetään;

Yksinäisyys
yhteiskuntapolitiikan agendoille
– Yksi innovaatiopolku

Mitä yksinäisyydelle voidaan tehdä – kansainvälisiä ja kansallisia esimerkkejä.

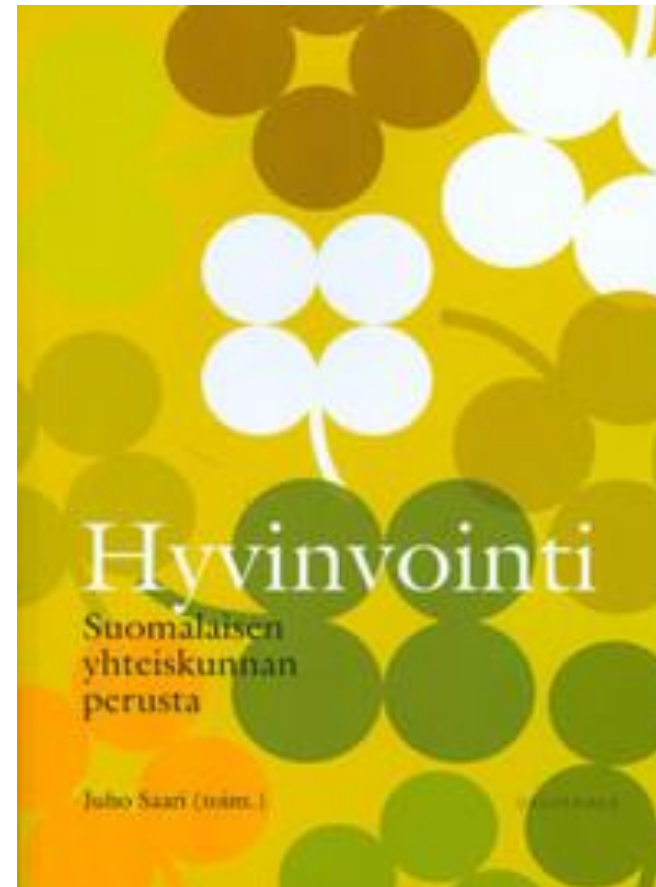

VALOJEN JA VARJOJEN LEIKKI

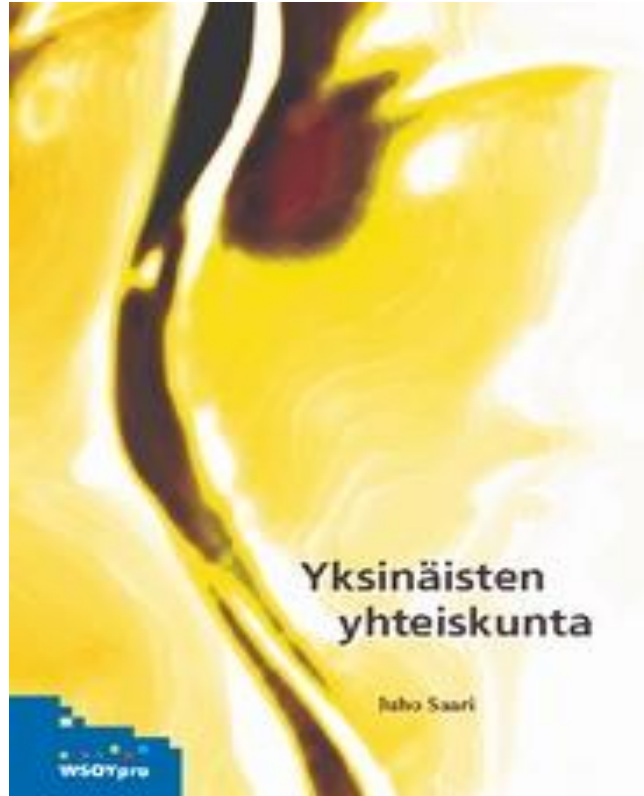
Hyvinvointitutkimus on tuonut valoa siihen, mitkä tekijät onnellistavat ihmisiä.

- **Geenit ("Luonne")**
- **Sosiaaliset suhteet**
- **Suhteellinen asema**
- **Tulevaisuusodotukset**
- **Hyvinvointivaltio (enemmän kuin talouskasvu)**

Kolikon kääntöpuolella on yksinäisyys.

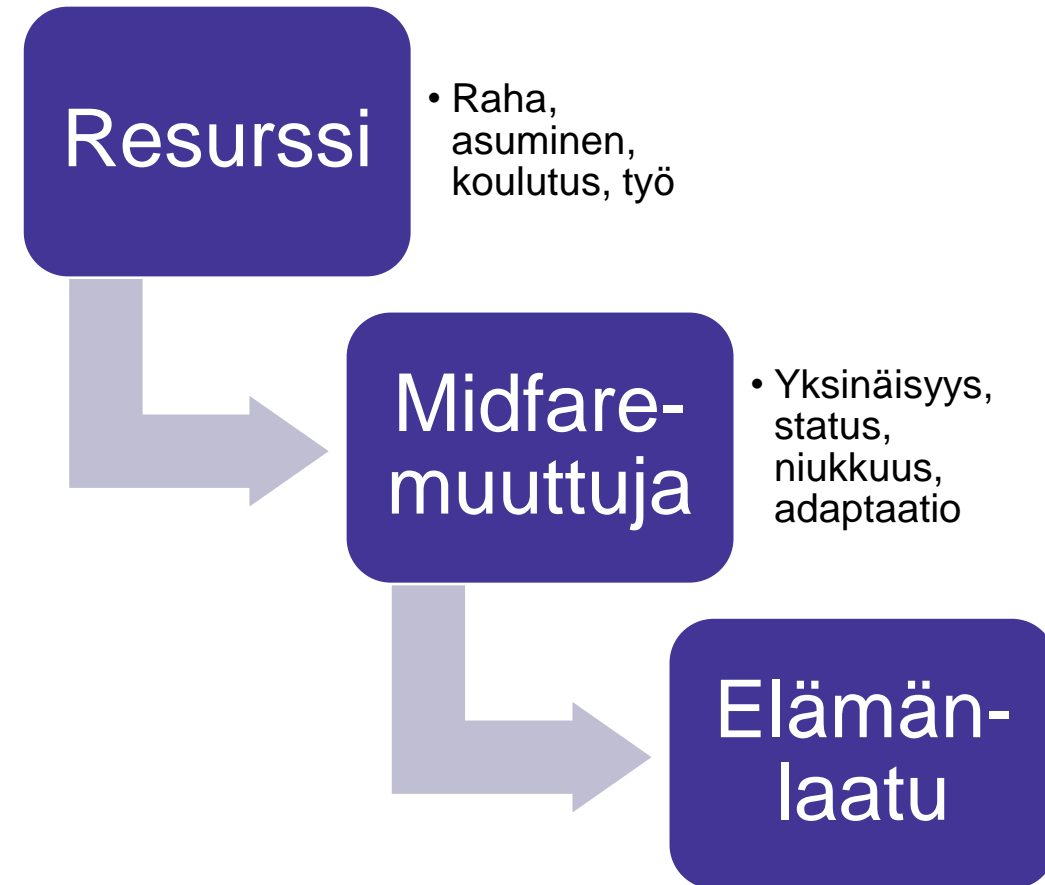
Yksinäisyys tutkimuksen kenttänä – sektoraalisesta ilmiöpohjaiseen tutkimukseen

Mitä on opittu I

Perinteinen eriarvoisuus kytkeytyy sosioekonomisiin tekijöihin (työmarkkina-asema) joilla on sekä hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia.

Yksinäisyys on yksi (monista, muut ovat niukkuus, status, kimmoisuus) uusista toisiinsa yhteenkytkeytyneistä eriarvoisuuden ns. midfare-mekanismeista, jotka **yhdistävät** resursseja ja koettua hyvinvointia/terveyttä.

Midfare-muuttajat ovat ratkaisevia

Midfare-tekijöiden hyvinvointi- ja terveysvaikutus on yleensä suurempi kuin rakenteellisilla tai kulttuurisilla tekijöillä.

Ne myös vahvistavat toisiaan – alhainen status, niukkuuden kokemukset, adaptaatio ja yksinäisyys vahvistavat toisiaan.

Toisaalta midfare-muuttajat ovat se se mekanismi, jonka kautta resurssit voidaan muuttaa elämänlaaduksi – ns. transformaatio-ongelma.

Mitä on opittu II

Julkisen vallan ja palvelu/tulonsiirtojärjestelmän huomio kohdentuu lähes poikkeuksetta ns. pintasyihin, esimerkiksi

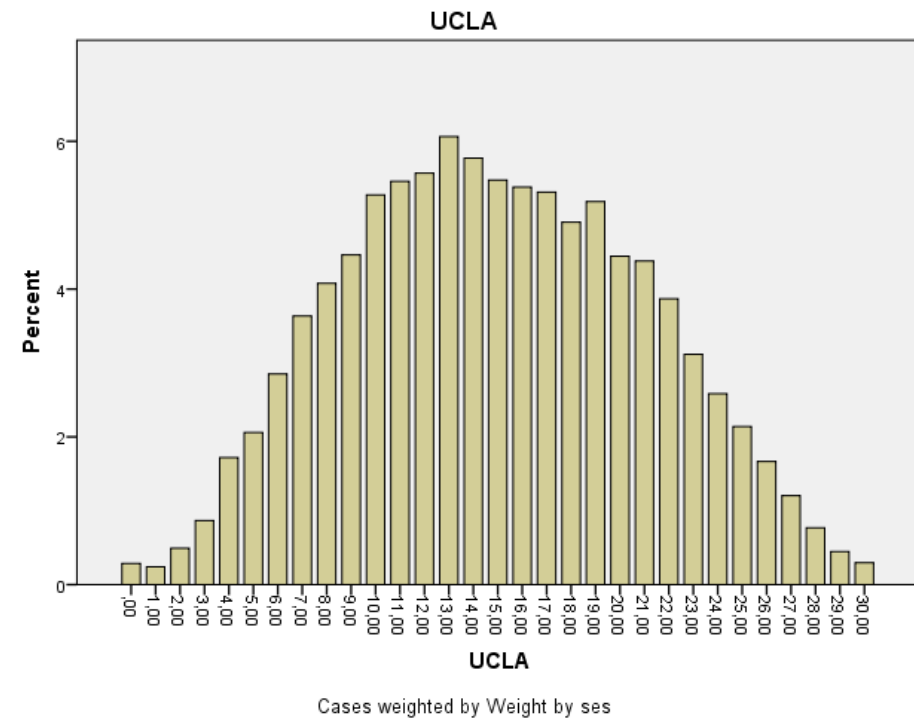
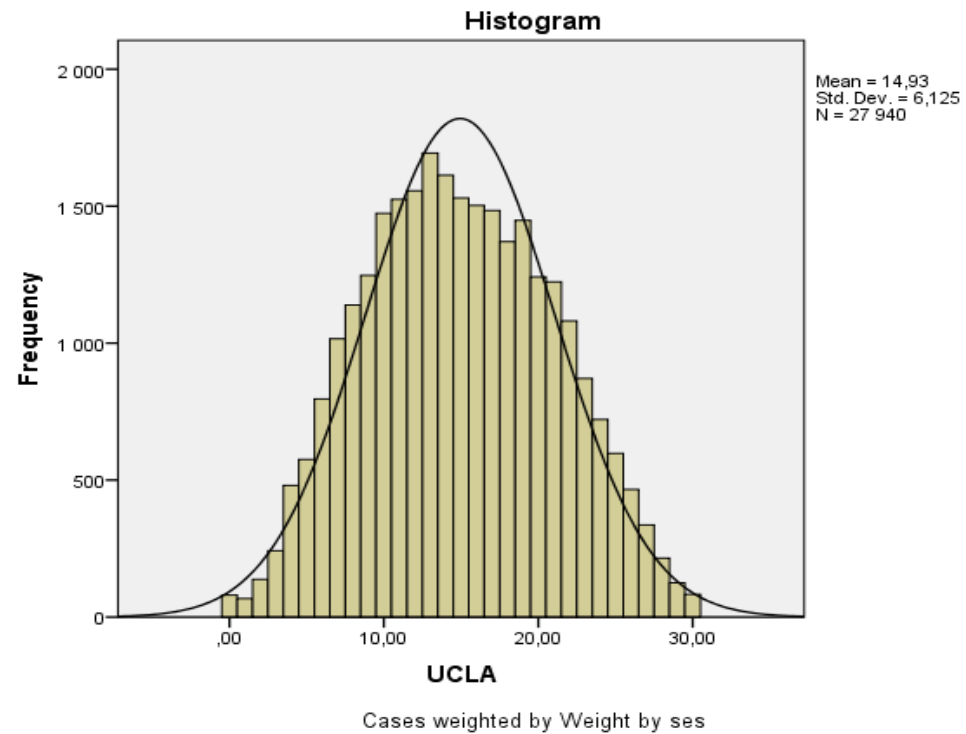
- Ylipainoon
- Liikkumattomuuteen
- Päihdeongelmaan

Kuitenkin näiden syiden takana on usein ne aiheuttava, joka ei kytkeydy palvelu- ja tulonsiirtojärjestelmään.

Usein siellä on yksinäisyys.

Mitä on opittu III: Jakaumat

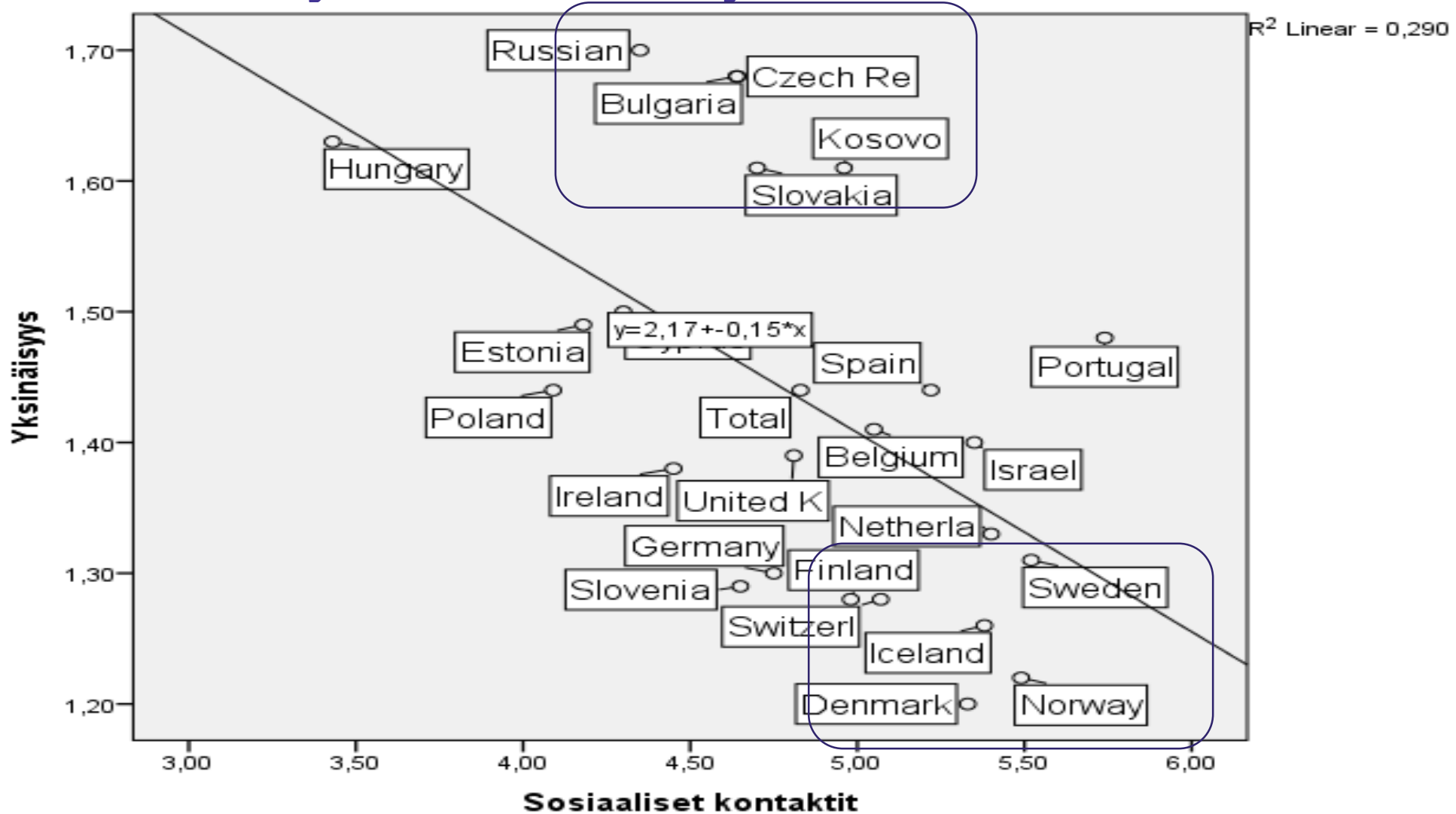
UCLA

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	.00	80	.3	.3	.3
	1.00	67	.2	.2	.5
	2.00	138	.5	.5	1.0
	3.00	242	.9	.9	1.9
	4.00	480	1.7	1.7	3.6
	5.00	575	2.1	2.1	5.7
	6.00	796	2.8	2.8	8.5
	7.00	1016	3.6	3.6	12.2
	8.00	1139	4.1	4.1	16.2
	9.00	1247	4.5	4.5	20.7
	10.00	1474	5.3	5.3	26.0
	11.00	1525	5.5	5.5	31.4
	12.00	1556	5.6	5.6	37.0
	13.00	1694	6.1	6.1	43.1
	14.00	1613	5.8	5.8	48.8
	15.00	1530	5.5	5.5	54.3
	16.00	1503	5.4	5.4	59.7
	17.00	1484	5.3	5.3	65.0
	18.00	1371	4.9	4.9	69.9
	19.00	1448	5.2	5.2	75.1
	20.00	1242	4.4	4.4	79.5
	21.00	1224	4.4	4.4	83.9
	22.00	1081	3.9	3.9	87.8
	23.00	871	3.1	3.1	90.9
	24.00	722	2.6	2.6	93.5
	25.00	597	2.1	2.1	95.6
	26.00	466	1.7	1.7	97.3
	27.00	336	1.2	1.2	98.5
	28.00	215	.8	.8	99.3
	29.00	125	.4	.4	99.7
	30.00	83	.3	.3	100.0
	Total	27940	100.0	100.0	
Missing	System	6	.0		
Total		27946	100.0		

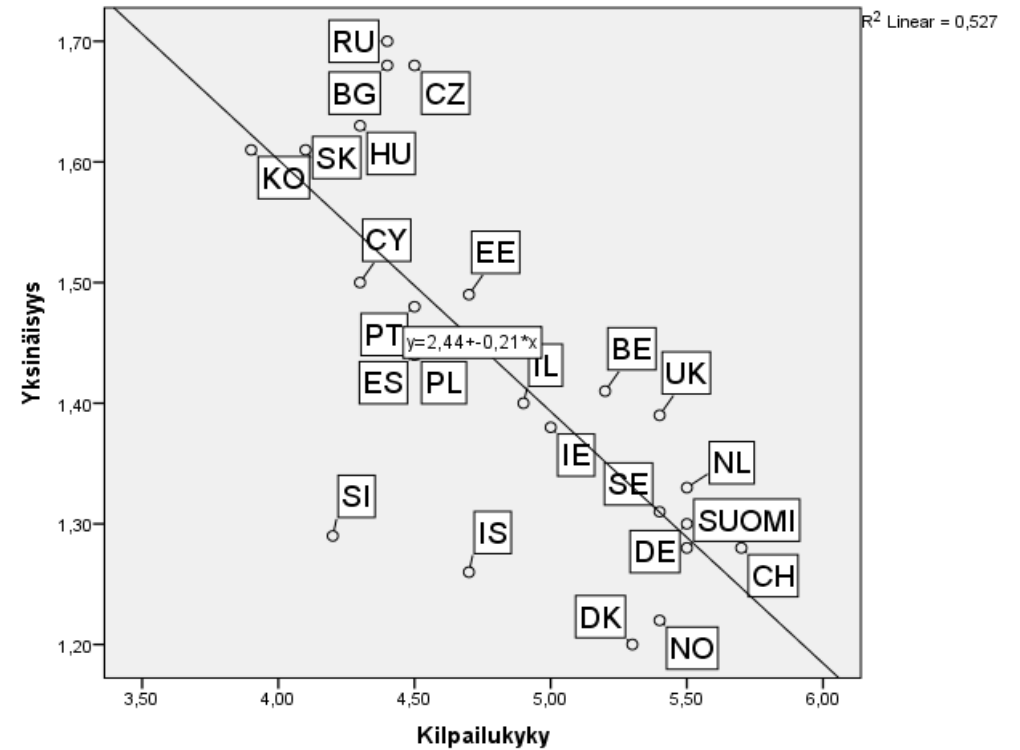
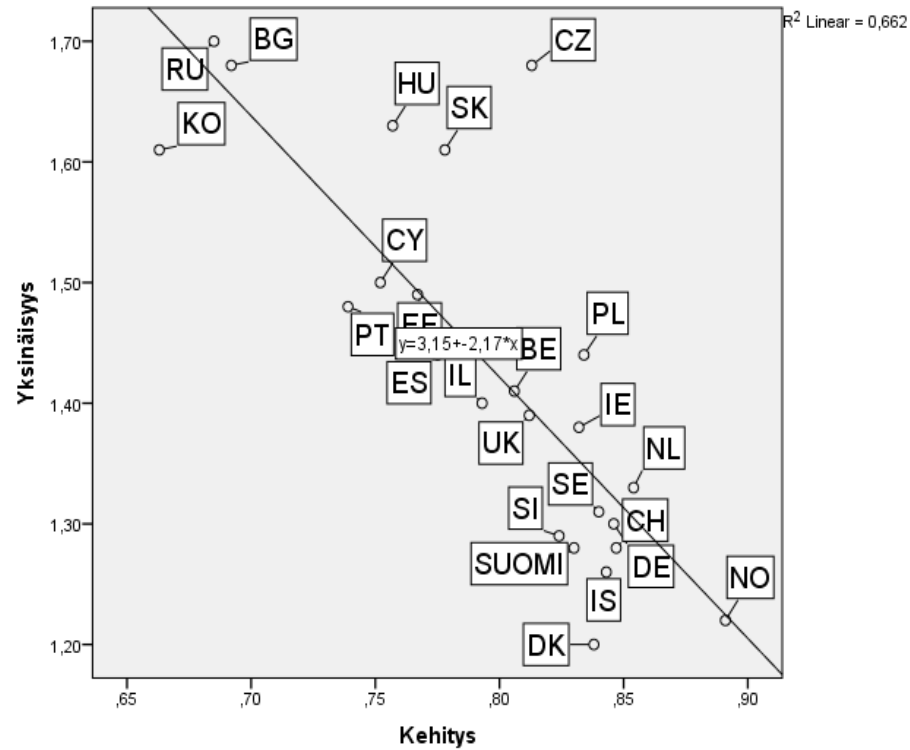
Yksinäisyys yhteiskunnallisena ilmiönä

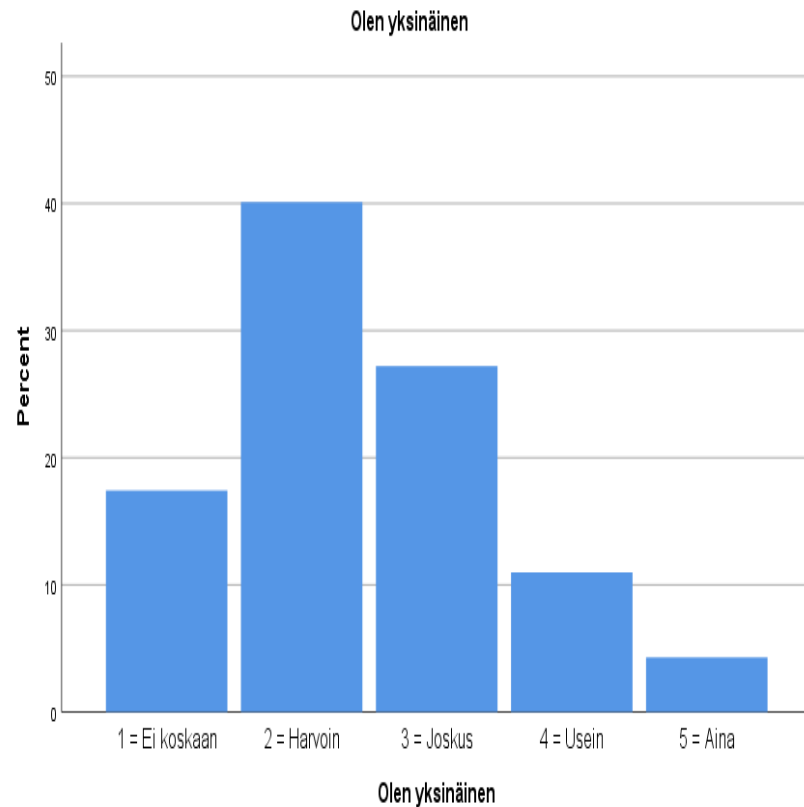
Yksinäisyys ja sosiaalinen isolaatio – Ihmiset eivät ole yksinäisiä hyvinvointivaltioissa

Yksinäisyyden yhteiskunnalliset selittäjät

Yksinäisyys ja status vankiloissa (N=458)

Matala	2,65
2	2,58
3	2,41
Korkea	2,06
Total	2,45

Yksinäisyys valokuvassa ja muualla

Poeettinen valokuvaus

Taidevalokuvaus (Ida Pimenoff, Bed)

Yksinäisyys kulttuurissa I

Kuva 1. Neljä esimerkkiä harrastajakuvaajien poeettisesta yksinäisyyskuvasta.

Yksinäisyys kulttuurissa II

Mikko Lagerstedt

<http://inktank.fi/these-haunting-pictures-will-help-you-understand-finnish-loneliness/>

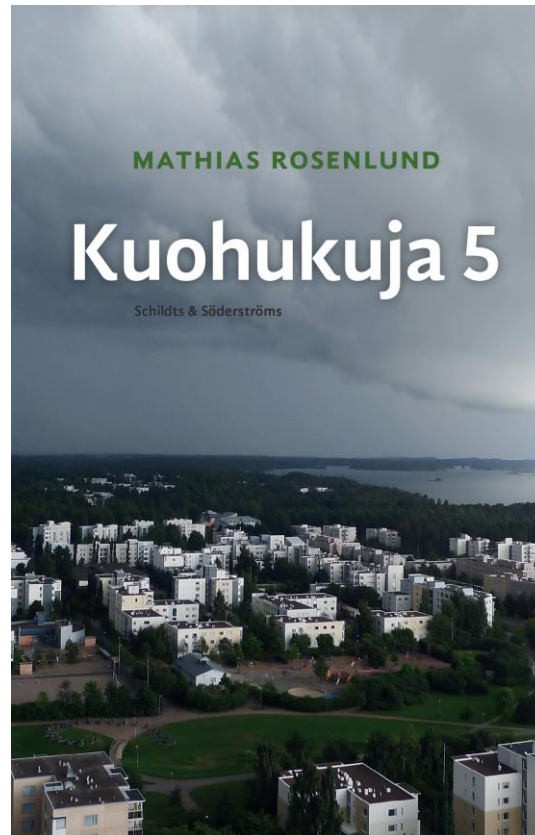
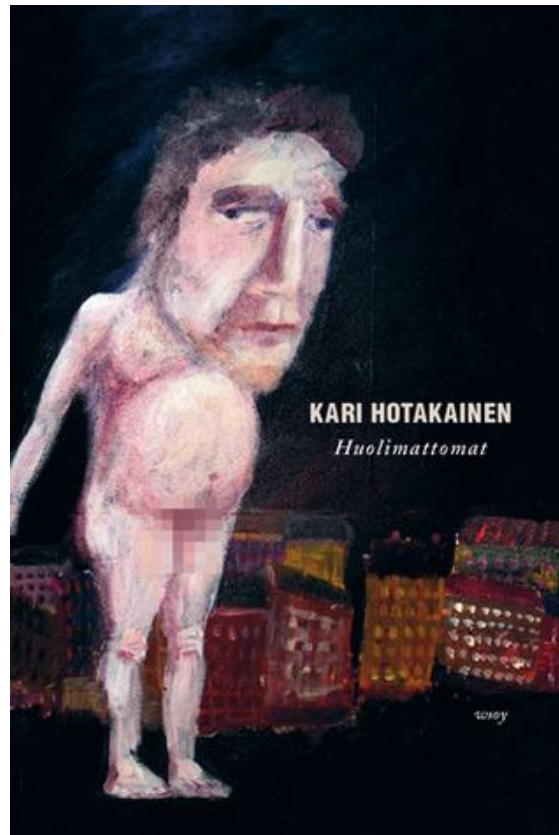
Ida Pimenoff

<http://idapimenoff.com/works/>

Yksinäisyys kirjallisuudessa

<http://sisaltaayksinaisyytta.blogspot.com/>

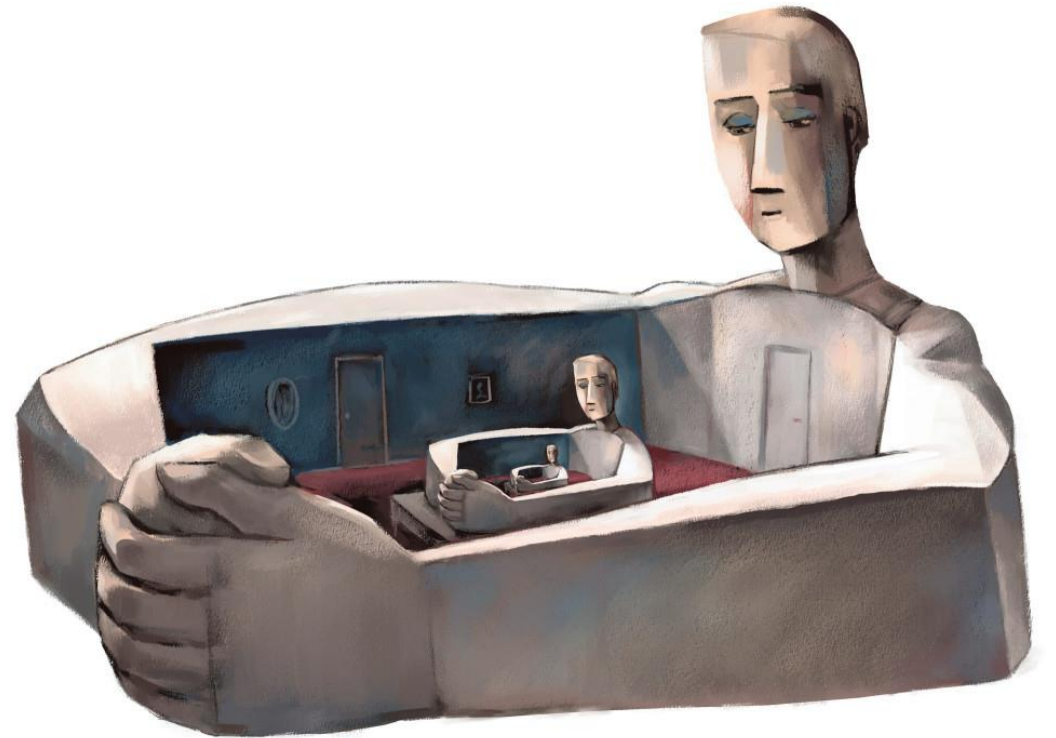

Yksinäisyys mediassa ja politiikassa

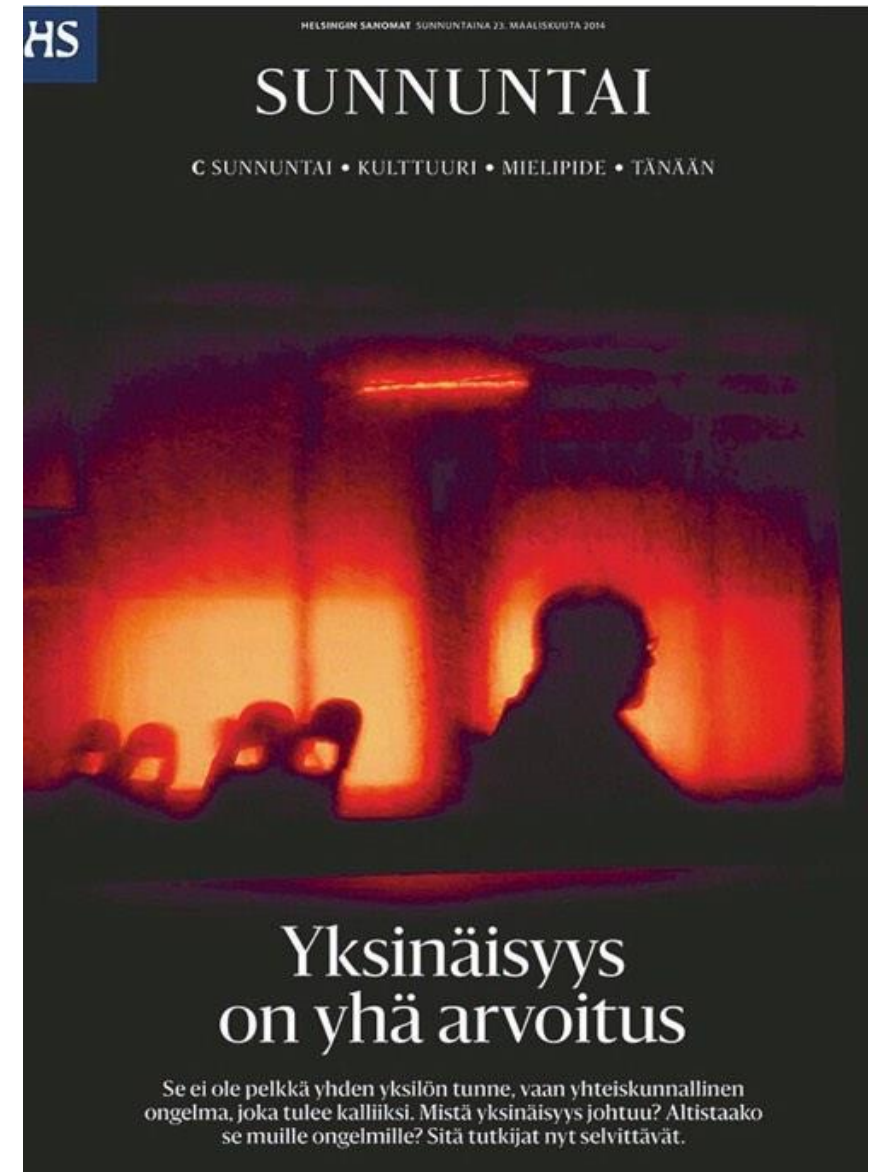
2010-luvun alussa ei juurikaan käyty keskustelua yksinäisyydestä: 2010-luvun lopussa yksinäisyys on kaikkialla.

Vajaan kymmenen vuoden aikana:

- Yksinäisyysfoorumi (2014)
- Argumenta-hanke (2014-2016)
- Hallitusohjelmakirjaus (2015) ja toimeenpano (Yhteinen keittiö)
- Poikkeuksellinen mediahuomio
- STEA:n suunnattu haku hankkeille

Käännekohta HS/Anna- Stina Nykänen

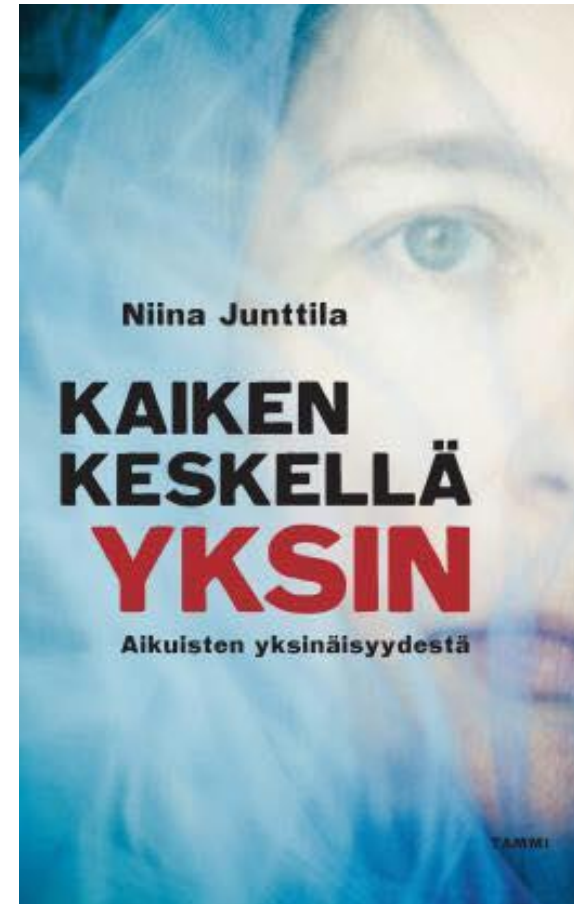
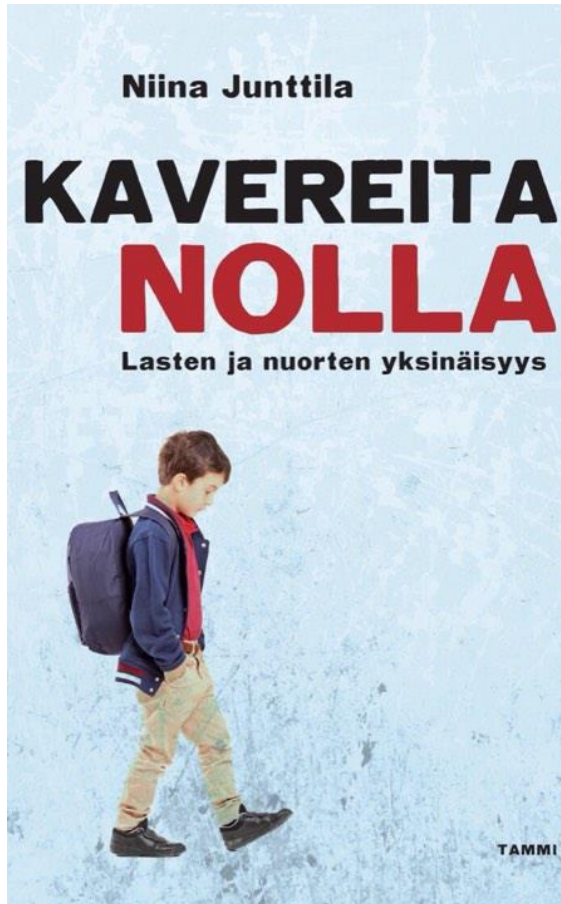
Oletko asunut pitkään yksin? Oletko tuntenut yksinäisyyttä? Vastaa ...

Tekijänoikeudet saattavat rajoittaa kuvan käyttöä. Lisätietoja

Ilta-Sanomilla ja Helsingin Sanomilla vuosittain yksinäisyysviikko

Niina Junttilan (ja hänen kirjojensa) rooli kansallisessa julkisuudessa

Mitä yksinäisyydelle voi tehdä

Aiheesta on paljon tutkimusta, joka osoittaa aika lailla yksiselitteisesti, että yksinäisyyteen voi vaikuttaa sekä yhteiskunnallisesti että yksilötasolla:

Keskeistä on rakentaa arkeen kohtaamisen kulttuuria ja rakenteita.

Kuitenkin mitä enemmän identiteettiä muokkaavasta yksinäisyydestä on kysymys, sitä vaikeampaa on yksinäisten tavoittaminen ja sitä haastavampaa on löytää toimivia ratkaisuja.

UK on aiheessa edellä – mittavat resurssit ja kansanliike

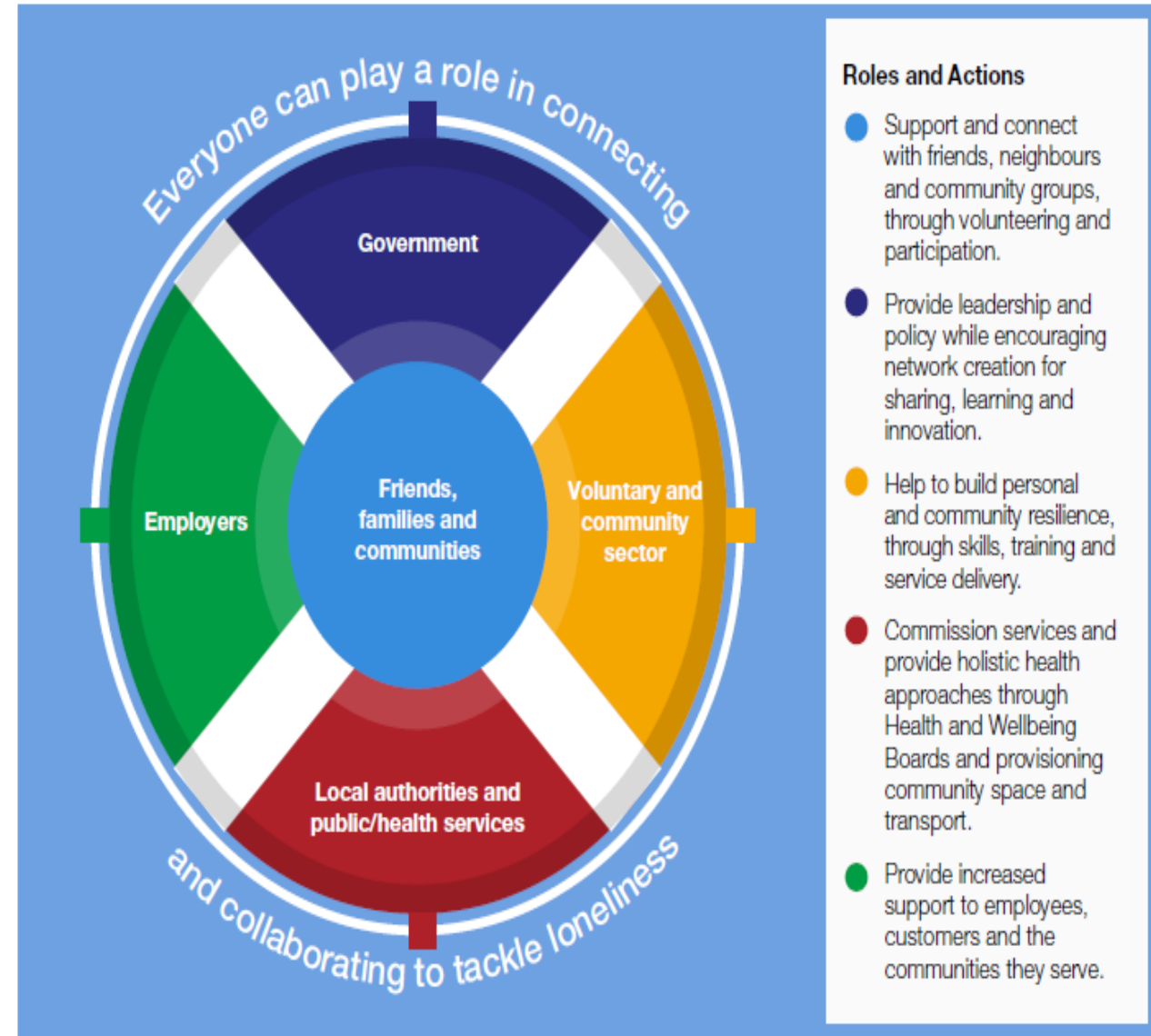

HM Government

A connected society

A strategy for tackling loneliness –

laying the foundations for change

Guardian Selects Loneliness

Scientists are working on a pill for loneliness

Modern life has led to greater isolation, which can fuel an array of disorders. If there are medications for social pains like depression and anxiety, why not loneliness?

Public sector digital transformation Society

'We're going to the pub': finding a way out of loneliness, one app at a time

UK councils and charities are using technology to support isolated people, from online community maps to social media

▲ South London residents Josephine (l) and Becky, brought together by The Cares Family.

Social Isolation and Loneliness

- in the Scottish Parliament on 29th January 2019.

Alert me about debates like this

« Previous debate All Scottish Parliament debates on 29 Jan 2019 Next debate »

Kenneth Macintosh Labour

Link to this speech

In context Individually

Tweet Share

Official Report source

The next item of business is a debate on motion S5M-15609, in the name of **Christina McKelvie**, on "A Connected Scotland", the Scottish Government's strategy for tackling social isolation and loneliness.

Christina McKelvie Scottish National Party

Link to this speech

In context Individually

Tweet Share

Official Report source

I am delighted to be opening today's debate. As we know, social isolation and loneliness are important. As our society changes, there has been increasing recognition of social isolation and loneliness as major public health issues, as they can have a significant impact on physical and mental wellbeing. That increased understanding is welcome.

I pay tribute to the Equal Opportunities Committee of the previous parliamentary session in taking forward its groundbreaking inquiry into age and social isolation. That was pivotal in getting the issue on to the public and policy agenda and led directly to the Government's

THRIVE GLOBAL

LOG IN / SIGN UP

WELL-BEING WISDOM WONDER PURPOSE SLEEP SPECIAL SECTIONS COMMUNITY Q

WELL-BEING // January 3, 2019

The U.K. Takes the Loneliness Crisis Very Seriously. So Should We.

An expert explains why America should follow the U.K. in taking an aggressive approach to solving the loneliness crisis.

By [Stephanie Fairington](#), Thrive Global Senior Staff Writer

Mitä Suomessa tapahtuu?

Toistaiseksi yksinäisyys ei ole vahvasti yhteiskuntapolitisoitunut;

Yksi syy on ollut eri intressiryhmien haluttomuus luovuttaa resurssejaan yksinäisyyden vastaiseen toimintaan;

Lisäksi on paljon erilaista *lip service* – toimintaa, jossa yksinäisyys ”liimataan” muun toiminnan päälle.

Varsin vähän näyttöä vaikuttavista malleista – poislukien VTKL:n toiminta – odotan mielenkiinnolla STEA-hankkeiden tuloksia.

Toisaalta teemalla on jatkuvasti kysyntää: mikäli toimintatapa löytyy, sillä on mahdollista saada myös rahoitusta.

Tämä pitäisi kuitenkin tehdä mahdollisimman fiksusti, niin että politiikka, tutkimus, hallinto ja järjestöt osaisivat tehdä vaikuttavan politiikkapaketin.

Tekeillä on mielenkiintoinen kampanja, joissa mukana kauppakeskuksia ja asiasta innostuneita ihmisiä.

Ks. Myös ”Naapuruston nassikat”, ”<https://lahdemukaan.fi/>” yms.

Kaupalliset toimijat kiinnostuneita

Kaupallisilla toimijoilla kiinnostusta integroida yksinäisyys osaksi omaa toimintaansa – sopii hyvin yritysten sosiaaliseen vastuuseen.

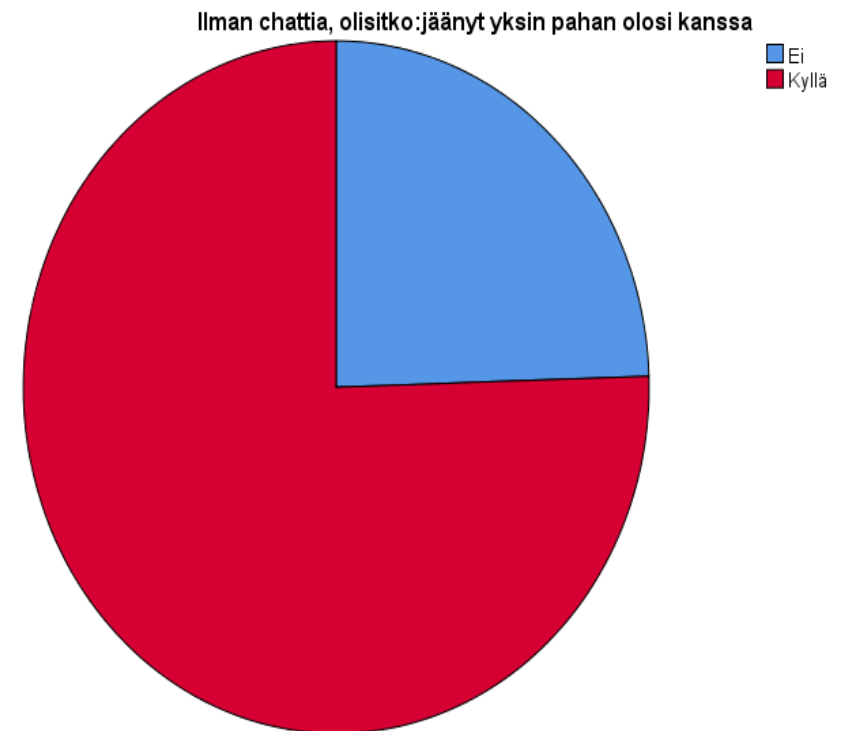
Samalla yhä selkeämmin tietoisia yksinäisyyteen liittyvästä kaupallisesta potentiaalisesta.

Nettipalveluissa tulevaisuus? (Sekasin- chat <https://sekasin247.fi/>) (N=1094)

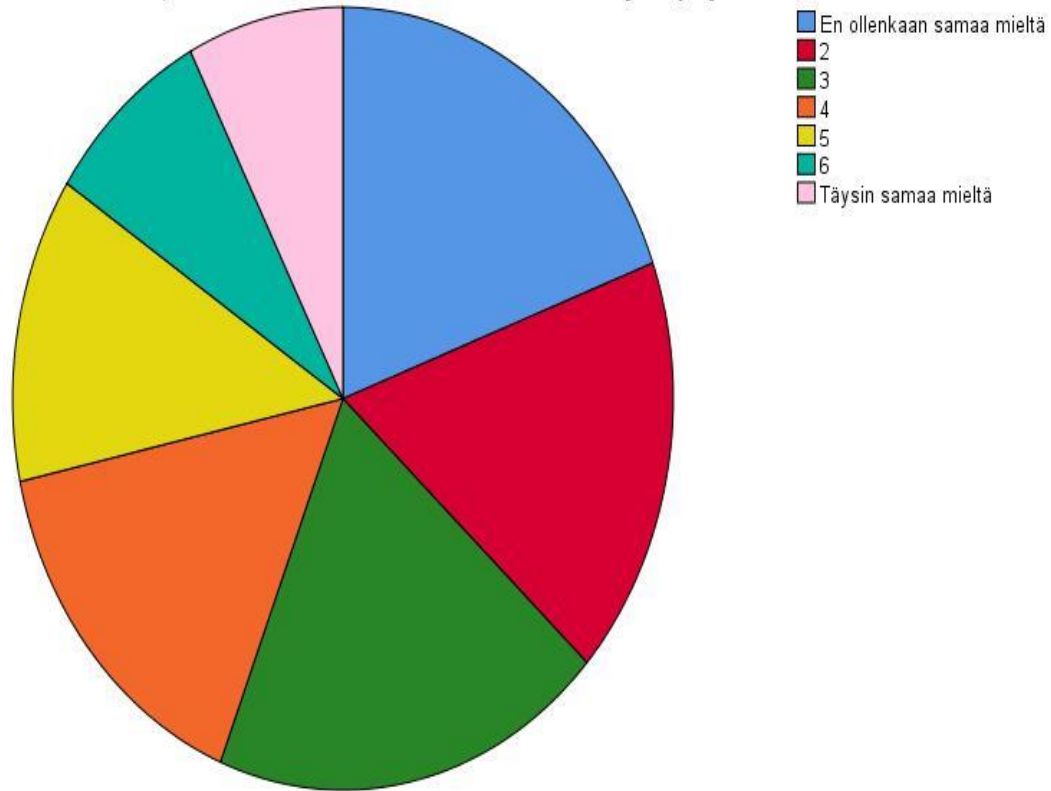
En ollenkaan
Vähän
Jonkin verran
Paljon
Erittäin paljon

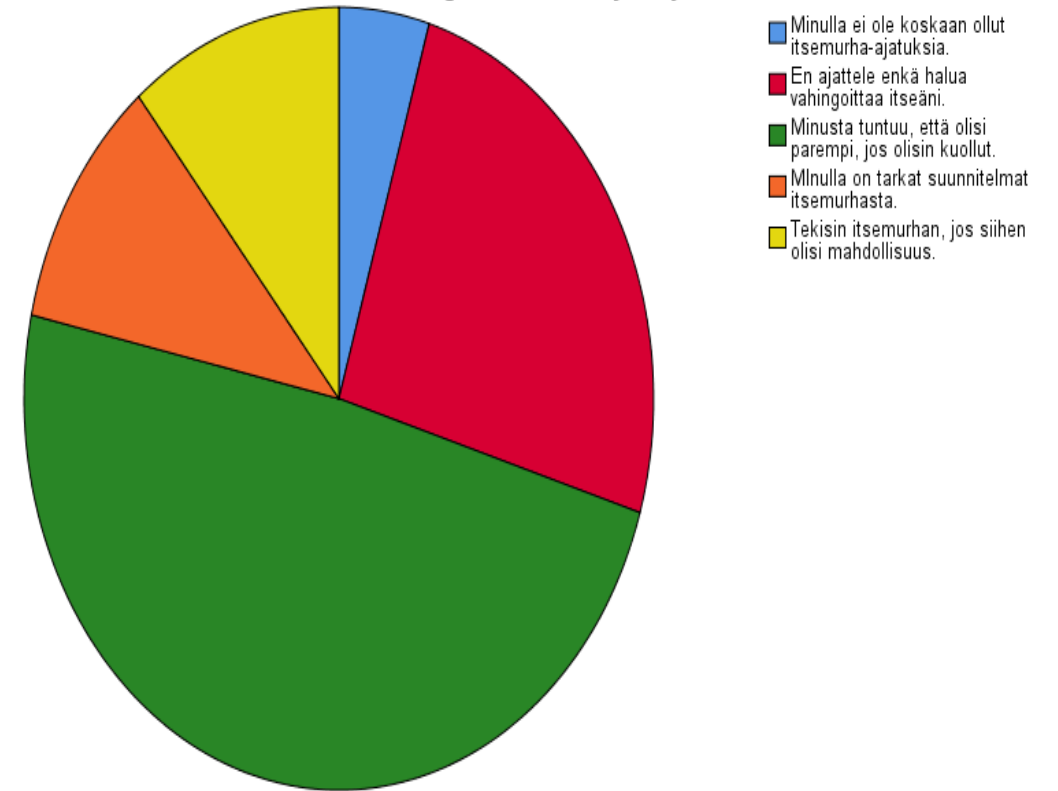
Ei
Kyllä

Paljon huonokuntoisia nuoria

Tunnen, että minulla on arvoa ihmisenä vähintään yhtä paljon kuin muillakin

Onko sinulla itsesi vahingoittamiseen liittyviä ajatuksia?

Mitä tapahtuu tulevaisuudessa?

Yksinäisyys ei ole asia tai kenttä, joka ratkeaa yksittäisten ihmisten koordinoimattomilla ratkaisuilla – vaikka ihmisillä ja arjen rakenteilla onkin ratkaiseva asema.

Se edellyttää yhteistä tahtotilaa ja laajapohjaista yhteiskunnallista osaamista.

Myönteistä on, että ihmisillä näyttäisi olevan tähän aikaa ja valmiutta. Asia on kiinnostava ja ihmisille tärkeä.

